

# De Llançà a Nova York: un grup de dansa de gent gran recorda els infants de la guerra i triomfa internacionalment

El documental DANCE: Generations, dirigit per Dawn Gifford, segueix un viatge des de l'Alt Empordà fins a França per recuperar la memòria dels nens i nenes refugiats de Can Marly

---

Aquesta és la història que explica DANCE: Generations, el documental dirigit per la nord-americana Dawn Gifford, que ha rebut el primer premi a Millor Curt Documental al festival internacional de cinema Milan Gold Awards i un altre reconeixement al millor curtmetratge documental del festival New York Movie Awards. A més ha estat seleccionat en certàmens de ciutats com París, Toronto o Los Angeles. La pel·lícula segueix les vivències d'un grup de ballarines de Llançà que decideixen viatjar a França per homenatjar la família de la seva professora. Durant els preparatius, però, descobreixen una connexió inesperada amb la història del municipi: el mateix viatge que estan a punt de fer va ser el que van realitzar molts dels infants refugiats de la Guerra Civil Espanyola que van passar per la colònia de Can Marly abans de ser traslladats a l'illa d'Oléron. "Necessitem buscar aquests nens. Què va passar amb ells?", recorda Gifford que es preguntaven els protagonistes del documental. Aquesta curiositat va obrir la porta a la memòria "silenciada" de moltes famílies de Llançà. Darrere la càmera hi ha una trajectòria poc habitual. Dawn Gifford Engle és una activista per la pau, cineasta documental i educadora nord-americana coneguda sobretot per haver dedicat gran part de la seva vida a connectar joves amb alguns dels Premis Nobel de la Pau més importants del món. Actualment, una part important de la seva vida està vinculada a Llançà, on ha trobat un entorn més tranquil i proper després d'anys de trajectòria internacional. Dawn Gifford va treballar durant tretze anys al Congrés dels Estats Units i posteriorment va impulsar, juntament amb el seu marit, una fundació internacional dedicada a connectar joves de més de quaranta països amb Premis Nobel de la Pau, PeaceJam Foundation, que compleix trenta anys de trajectòria. Entre els seus col·laboradors hi ha figures com el Dalai Lama i diversos guardonats amb el Nobel. Aquesta experiència la va portar a produir documentals sobre les seves vides i el seu compromís amb la construcció de la pau. Pot semblar un recorregut allunyat d'un grup de ballarines de Llançà, però Gifford hi veu un mateix fil conductor: "Sempre m'han interessat les històries que mostren el millor de les persones. Aquí he trobat una comunitat que, a través de la dansa, parla de memòria, d'amistat i de dignitat humana". Segons explica la directora, va ser la mateixa Liliane Augé qui va impulsar la investigació sobre aquells infants refugiats. A mesura que avançava el projecte, les participants van començar a compartir records familiars vinculats a la guerra i la postguerra. "És temps de parlar d'això", assegura Gifford. "El món corre el risc de repetir els mateixos errors. És horrible repetir les guerres, la discriminació i els discursos que divideixen les persones". La cineasta considera que moltes famílies havien mantingut en silenci durant dècades aquestes experiències. El documental ha servit, segons assenyala, per obrir converses que fins ara no s'havien produït. Una de les peces clau del relat és una autora que havia recollit la història dels nens refugiats en un llibre pràcticament desconegut, que ara torna a tenir visibilitat gràcies a la pel·lícula. La història de DANCE: Generations també és singular per la seva forma. Gifford va enregistrar pràcticament tot el documental amb el seu telèfon mòbil. "És molt íntim. Només era jo amb el meu mòbil i la gent parlava amb mi. Per això tot és tan humà i tan proper". Tot i la seva trajectòria vinculada a la fundació que va crear amb el seu marit per connectar joves d'arreu del món amb Premis Nobel de la Pau, aquesta és la primera vegada que assumeix les funcions de directora, guionista i responsable de la gravació d'un projecte propi. Abans havia participat en diversos projectes documentals vinculats als Premis Nobel de la Pau, una experiència que li va donar eines per afrontar aquesta producció més personal. Per a Gifford, l'èxit internacional del documental té una explicació clara: parla de temes universals. "És una història sobre la vida. Té moments divertits, moments emocionants, parla del dolor, de l'amistat i de la saviesa de les persones grans".

La directora creu que el film arriba en un moment especialment significatiu. "Vivim temps de molt caos. Hi ha guerres, refugiats i molta deshumanització. La veu d'aquest documental és profundament humana". En poques setmanes, DANCE: Generations ha aconseguit diverses seleccions oficials i ja suma premis internacionals. Més enllà dels reconeixements, la cineasta destaca la transformació del mateix grup de dansa. "Ja no som només una classe de ball. Després d'aquest viatge i d'aquesta experiència, som com una família". Aquesta barreja de dansa, memòria i comunitat ha convertit una petita història nascuda a Llançà en un relat capaç d'emocionar espectadors d'arreu del món. De Llançà al món, el documental demostra que les grans històries no sempre neixen en grans capitals ni amb grans pressupostos. De vegades sorgeixen en una aula de dansa d'un poble de l'Alt Empordà, en les converses d'un grup de dones que, gairebé sense proposar-s'ho, acaben recuperant un fragment oblidat de la història europea. Setanta anys després, les petjades dels nens refugiats de Can Marly han tornat a travessar la frontera, aquesta vegada al ritme de la música i de la memòria, relaten les persones que hi ha darrere d'aquest treball. Gifford es mostra satisfeta com DANCE: Generations ha tingut una acollida inesperada en festivals internacionals. "Vam acabar el muntatge el 25 de maig i, abans fins i tot d'acabar-lo del tot, ja vaig començar a contactar amb festivals perquè sabia que podia ser un projecte especial", comenta. Per a la directora el reconeixement rebut confirma la força d'una obra "molt humana, molt propera i feta des del cor", que connecta amb el públic precisament per la seva senzillesa i autenticitat. Després de la seva estrena a Llançà, a finals de maig el documental es podrà tornar a veure el 28 d'agost i el 19 de setembre a la Casa de Cultura de Llançà.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/alt-emporda/2026/06/19/llanca-nova-york-grup-dansa-131587495.html>